

MODUL 4. IGRA: EU V NAŠEM VSAKODNEVNEM ŽIVLJENJU

VPRAŠANJA ZA UČENCE

VPRAŠANJA ZA UČENCE	REŠITEV	RAZLAGA
1. Na kateri politični ravni se določi omejitev hitrosti na avtocestah?	Ne EU	Prometni predpisi se razlikujejo med državami članicami, npr. na Irskem, Malti in Cipru vozijo po levi strani ceste. Vendar pa so prometni zakoniki usklajeni na evropski ravni in evropsko vozniško dovoljenje je veljavno v celotni EU.
2. Na kateri politični ravni je določeno, da ob nakupu novega prenosnega računalnika velja vsaj dveletna garancija?	Raven EU	Varstvo potrošnikov: zakonodaja EU predpisuje, da morajo proizvajalci zagotoviti vsaj dveletni garancijski rok za elektronske naprave, kot so pametni telefoni, tiskalniki, prenosni računalniki, sesalniki, aparati za kavo itd.
3. Na kateri politični ravni se določi, kdaj se zbirajo odpadki?	Ne EU	Odločitve o času zbiranja odpadkov se sprejemajo večinoma na lokalni ravni. To je najbolj smiselno: če bi bila EU odgovorna za zbiranje odpadkov, bi prišlo do zmede, saj EU ne more biti seznanjena s posebnimi potrebami vsakega mesta.
4. Na kateri politični ravni je določeno, katere informacije morajo biti napisane na pločevinki brezalkoholne pijače: sestavine, kalorična vrednost, kontaktni podatki proizvajalca itd.?	Raven EU	Varstvo potrošnikov: EU si prizadeva, da bi imeli ljudje pravilne in popolne informacije o proizvodih, ki jih uporabljajo, zato morajo oznake na živilih in kozmetičnih izdelkih vsebovati določene informacije, kot so sestavine in ime proizvajalca.
5. Na kateri ravni upravljanja se določijo varnostni standardi za pametne telefone?	Raven EU	Enotni trg in varstvo potrošnikov: EU določa varnostne standarde za proizvode, ki so naprodaj v Evropskem gospodarskem prostoru (EGS).
6. Katera politična raven določi, kaj se morate naučiti v vsakem šolskem letu?	Ne EU	EU ne določa načina organizacije ali vsebine izobraževanja, zato se končni cilji glede pridobljenega znanja med državami članicami EU (in včasih med regijami) razlikujejo.
7. Katera politična raven je pristojna za pošiljanje vojaških enot na konfliktna območja po svetu?	Ne EU	EU nima vojske. Zunanja in obrambna politika sta v nacionalni pristojnosti. Države članice si prizadevajo, da bi uskladile misije na evropski ravni ter na ravni zveze NATO.
8. Na kateri politični ravni je določeno, da ima vsak delavec, zaposlen za polni delovni čas, na leto vsaj 20 dni dopusta?	Raven EU	Direktiva EU o delovnem času, ki je bila prvotno uvedena leta 1993, daje delavcem pravico do najmanj štirih tednov plačanega letnega dopusta. Posamezni sektorji in/ali države članice lahko število dni povečajo, evropski minimum pa je 20 dni plačanega dopusta.
9. Na kateri politični ravni so določeni pogoji za usposabljanje voznikov in pogoji za uspešno opravljen vozniški izpit?	Ne EU	Čeprav EU ne določa teh pogojev, je vozniško dovoljenje neposredno veljavno v celotni EU in ima standardno evropsko obliko.
10. Na kateri ravni upravljanja je bila sprejeta prepoved plastike za enkratno uporabo, kot so slamice in jedilni pribor, od leta 2021?	Raven EU	EU je odobrila nov zakon, ki prepoveduje plastične proizvode za enkratno uporabo, kot so krožniki, jedilni pribor, slamice in vatirane palčke. Prepoved bo začela veljati leta 2021.

11.	Na kateri ravni upravljanja se določajo minimalni cilji za energijo iz obnovljivih virov, na primer sončno in vetrno energijo?	Raven EU	Da bi EU olajšala prehod s fosilnih goriv na čistejšo energijo in uresničila svoje zaveze iz Pariškega sporazuma, je določila zavezujoč cilj, da bo v mešanici energetskega virov EU do leta 2030 vsaj 32 odstotkov obnovljivih virov energije. Ta delež se razlikuje med državami članicami glede na razmere v posamezni državi.
12.	Na kateri politični ravni se sprejemajo odločitve o gradbenem dovoljenju za vašo hišo?	Ne EU	Za izdajo gradbenih dovoljenj za zasebne domove so večinoma pristojni lokalni organi.
13.	Kateri politični ravni plačujete davke?	Ne EU	EU ne pobira davkov neposredno od svojih državljanov. Vsaka država članica plača letni znesek Evropski uniji, ki ga prispeva v evropski proračun.
14.	Na kateri politični ravni se sprejemajo odločitve o praznikih: kdaj so prazniki in koliko prazničnih dni je v letu?	Ne EU	Te odločitve se običajno sprejemajo na nacionalni ravni.
15.	Na kateri politični ravni je določena največja dovoljena količina trdnih delcev v zraku?	Raven EU	EU določa številne okoljske ukrepe, npr. kakovost vode v rekah, jezerih in morjih.
16.	Kje morate prijaviti zakonsko zvezo?	Ne EU	Za popisovanje prebivalstva in osebnega stanja so večinoma pristojne lokalne oblasti.